

יום
תפוצות
ישראל

חוגגים עמיות יהודית
ד' בחשוון



Diaspora
Israel
Tag

Wir feiern die Verbundenheit
des jüdischen Volkes
7. Cheschan

קונספּט, איסוף ועדיכּה: הרב ניר ברקין וסמדר ביליק
ייעוץ: הרבּה מירה רגב, ד"ר אילן אזרחי והרב ניל גולד
תרגום: הרבּה אולריקה אופנברג והרטמוט האן
עיצוב: סטודיו ענת ועידית | איור: רעיה קרס
לתגובות: domim@reform.org.il

Konzeption, Zusammenstellung und Redaktion:

Rabbiner Nir Barkin und Smadar Bilik

Beratung: **Rabbinerin Mira Regev, Dr. Ilan Ezrachi und**

Rabbiner Gil Gold

Übersetzung: **Rabbinerin Ulrike Offenberg, Hartmut Hahn**

Gestaltung: **Studio Anat und Idit** | Illustrierung: **Raaya Karas**

Kontakt: domim@reform.org.il

www.domim-reform.org.il | www.facebook.com/domimalike

www.DiasporasraelDay.org

בני אדם יש להם רגליים ולא שורשים - כדי שיהיו אורחים זה אצל זה. היהודי מעוגן לא במקום אלא בזמן... ששת אלפי שנים של תודעה עצמית הן מולדת.

ג'ורג' סטיינר

"Die Menschen haben Beine, und nicht Wurzeln – damit sie sich gegenseitig besuchen können... Juden haben ihren Anker nicht an einem Ort, sondern in der Zeit... 6.000 Jahre Bewusstsein von sich selbst stellen eine Heimat dar"

George Steiner



עלינו לפעול מיד וללא לאות על מנת לתת תוקף לאחדות היהודית ברחבי העולם... על כל חלקי העם היהודי להיות חלק מרעיון זה, והיום אשר בו יצוין הרעיון ייחגג מידי שנה כ'יום האחדות היהודית', היום בו ניהפך להיות 'עם ברית'.

הרב מרדכי קפלן

Es obliegt uns, unermüdlich und ohne Aufschub zugunsten der Einheit des jüdischen Volkes zu wirken. ... Alle Teile des jüdischen Volkes müssen sich diesen Gedanken zueigen machen, und der Tag, der dieser Idee gewidmet ist, sollte jedes Jahr als „Tag der jüdischen Einheit“ gefeiert werden, als Tag, an dem wir das Volk des Bundes werden.

Rabbiner Mordechai Kaplan

ברוכים הבאים לחגיגת יום תפוצות ישראל חגיגה של עמיות יהודית בכל רחבי העולם

מדוע יום תפוצות ישראל?

כבר אלפי שנים חיים יהודים בכל רחבי העולם, פזורים על פני חמש יבשות ומקיימים ביניהם קשרי גומלין. מקורותיו של העם היהודי הינם במזרח הקדום ובאזור הסהר הפורה, משם נדדו אימותיו ואבותיו לארץ ישראל. ככל שחלפו השנים ובעקבות תקופות של שגשוג מחד גיסא ושפל מאידך גיסא, התפזר העם היהודי בכל רחבי תבל, אם מבחירה ואם מכורח.

מסורת אבות ואימהות האומה מתחילה את סיפורה מחוץ לארץ ישראל והתולדות המכוננים הינם מסע מתמשך של נדודים אל הארץ וממנה.

הקשרים בין קהילותיו השונות של העם בכל פזורותיו, ובין קהילות אלה לבין ארץ ישראל, עברו תהפוכות רבות ושונות לאורך הדורות. בכל תקופה ניתן למצוא, לצד מאבקי הישרדות מקומיים, גם חיים עשירים ושגשוג – הן בישראל והן ברחבי העולם היהודי וכן תקשורת עקבית בין המרכזים.

מאז ראשית ימי הפזורה, דרך רעיון הציונות שהתפתח בשלהי המאה ה־19 ועד ימינו אלה, מתקיימת מציאות מורכבת ועשירה, המשמרת חוט עדין וייחודי הקושר בין יהודים החיים מסביב לעולם.

תחושת ההשתייכות לעם היהודי והזיקה בין יהודים ברחבי העולם, המכונה בדור האחרון בשם "עמיות יהודית", לבשה ופשטה צורות רבות לאורך ההיסטוריה וממשיכה להיות אחד המרכיבים המרכזיים בזהות ובתרבות היהודית.

היזומה המשותפת של התנועה הרפורמית וממשלת ישראל בפרויקט "דומים", מבקשת לתת ביטוי חגיגי למציאות המיוחדת, המתמשכת והמורכבת הזו, מציאות של חיים יהודיים על פני מרחבים נפרדים לאורך אלפי שנים, מציאות המבטאת אֶחָדוּת וְשִׁלְמוֹת.

יום תפוצות ישראל מצוין בכל שנה כחג בלוח השנה העברי, אשר מועדו ז' בחודש חשוון. אנו מזמינים קהילות ומשפחות בכל התפוצות להשתמש במסכת זו כדי לציין מועד זה.



WILLKOMMEN ZUM DIASPORA-ISRAEL-TAG EINER FEIER DER WELTWEITEN JÜDISCHEN VERBUNDENHEIT

Wozu ein Diaspora-Israel-Tag?

Schon tausende von Jahren leben Juden überall auf der Welt, verstreut über fünf Kontinente. Die Wurzeln des jüdischen Volkes liegen im Vorderen Orient, im Zweistromland. Von dort zogen seine Mütter und Väter in das Land Israel. Als im Laufe der Zeiten Perioden von Zerstörung und Aufbau einander abwechselten, verstreute sich das jüdische Volk über den ganzen Erdball – manchmal aus eigenem Entschluss, manchmal dazu gezwungen. Die Tradition der Vorfahren der Nation begann außerhalb des Landes Israel, und ihre formative Geschichte ist durch einen fortwährenden Prozess von Wanderungen in das Land hinein und aus ihm heraus geprägt.

Die Beziehungen unter den Juden an den verschiedenen Orten, wo sie sich niederließen, und die Verbindungen zwischen den jüdischen Gemeinden weltweit und denen im Land Israel waren über die Generationen hinweg vielfältigen Wandlungen unterworfen. Zu jeder Zeit und allerorten gab es Kämpfe ums Überleben und zugleich ein reiches, blühendes Leben – innerhalb und außerhalb Israels gleichermaßen. Von den Anfangstagen der Diaspora über die Ende des 19. Jahrhunderts entstandene zionistische Idee und bis in die Gegenwart, hat ein reicher, vielgestaltiger Austausch stattgefunden, der ein feines und einzigartiges Band zwischen den Juden rund um den Erdball bewahrt.

Das Gefühl der Zugehörigkeit zum jüdischen Volk, die Verbundenheit unter den Juden in aller Welt, hat sich im Laufe der Geschichte in verschiedener Gestalt ausgedrückt und ist noch immer ein zentraler Bestandteil jüdischer Identität und Kultur.

Das Projekt "**Domim-aLike**", eine gemeinsame Initiative der Reformbewegung und der israelischen Regierung, will diese einzigartige, fortdauernde und komplexe Beziehung in einem neuen Feiertag zum Ausdruck bringen. Dieses festliche Ritual soll die Jahrtausende des über die verschiedenen Länder hinweg geeinten und reichen jüdischen Lebens würdigen.

Der Tag der Verbundenheit zwischen Israel und der Diaspora soll von 2015 (5776) an als Feiertag im jüdischen Kalender verankert und am 7. Cheschwan begangen werden. Wir laden Gemeinden und Familien überall auf der Welt ein, sich dieser Haggada zu bedienen, um diesen Tag zu begehen.



מדוע ז' בחשוון?

"בשלושה במרחשוון, שואלים את הגשמים; רבן גמליאל אומר, בשבעה בו, חמישה עשר יום אחר החג, כדי שיגיע האחרון שבישראל לנהר פרת."
משנה, תענית א, ג

חכמי המשנה קבעו שני ימים לתחילת בקשת הגשמים בארץ ישראל למוֹדֵת היובש. "הזכרת גשמים" החל מיום שמיני עצרת ו"בקשת גשמים" החל מיום שבעה בחודש חשוון, בו משתנה "ברכת השנים" בתפילת העמידה ל"וְתֵן טַל וּמָטָר לְבִרְכָּה". כוונת החכמים בדחיית הבקשה לגשמים הייתה לאפשר לעולי הרגל מִבְּבֶל, שהגיעו לירושלים בחג הסוכות, לשוב לבייתם מבלי שהגשם ישיג אותם בדרך.

בתלמוד (תענית י, ע"א) יש מחלוקת על היום שבו מתחילה בקשת הגשמים בחוץ לארץ והסברה המקובלת היא כי כ־60 יום מתחילת הסתיו יש לשנות את ברכת השנים בתפילת העמידה. תאריך זה שקול לשבוע הראשון של חודש דצמבר.

הדיון בתאריך בקשת הגשמים ובמועדו הראוי הינו סמל מוקדם לקשר בין ישראל והתפוצות, קשר מהותי והדוק המודע ורגיש לצרכי שתי הקהילות: בעוד יהודי התפוצות מתפללים עבור גשמים בישראל, בה אינם חיים, היהודים בישראל השחונה דוחים את בקשת הגשמים בכדי לאפשר לעולי הרגל החיים בחוץ לארץ לחזור בבטחה למקום מושבם.

**על שום כך נקבע יום תפוצות ישראל
למועד ז' בחשוון - יום בקשת הגשמים,
כפי שמצוין בישראל.**





Warum am 7. Cheschwan?

"Am dritten Marcheschwan werden Gebete für den Regen gesagt. Aber nach Ansicht von Rabban Gamliel am siebten dieses Monats, fünfzehn Tage nach dem Laubhüttenfest, damit auch der letzte in Israel den Fluss Euphrat erreichen kann."

Mischnahtraktat Ta'anit 1:3

Die Weisen der Mischna bestimmten zwei verschiedene Tage für den Beginn der Gebete um Regen im dürregeplagten Land Israel. Die "Erwähnung des Regens" (in der zweiten Bitte der Amidah) beginnt am Festtag Schemini Azeret, und die "Bitte um den Regen" beginnt am 7. Cheschwan, indem in der Amidah im "Segensspruch über die Jahre" eingefügt wird: "Gib Tau und Regen zum Segen". Der Sinn dieses zweistufigen Prozesses war es, den Pilgern aus Babylonien die Rückkehr nach Hause zu erleichtern, ohne unterwegs von Regen durchnässt zu werden.

Im Talmud (Ta'anit 10a) wird darüber diskutiert, wann man außerhalb Israels beginnen sollte, um Regen zu bitten. Die gängige Meinung besagt, man solle deshalb 60 Tage nach Beginn des Herbstes die Bitte Birkat HaSchanim ("Segen der Jahre") im Achtzehngebet ändern. Dieses Datum fällt in die erste Dezemberwoche.

Die Diskussion über die Frage, welcher Termin für den Beginn der Bitte um Regen passend ist, ist ein frühes Zeichen für die Verbundenheit zwischen Israel und der Diaspora – eine enge Beziehung, die die Bedürfnisse beider Seiten in Betracht zieht: Die Juden in der Diaspora bitten um Regen für Israel, für ein Land, in dem sie selbst nicht leben, und die Juden im regenarmen Israel schieben die Bitte um Regen auf, um den Wallfahrern aus dem Ausland eine sichere Heimkehr zu ihren Wohnorten zu ermöglichen.

Deshalb wurde der Diaspora-Israel-Tag auf den 7. Cheschwan festgelegt – das ist der Tag, an dem man in Israel beginnt, um Regen zu bitten.

פרקי המסכת

7	מסכת יום תפוצות ישראל
8	לך לך
10	ארץ געגועים
14	שולחן עורך
15	כל ישראל ערבים
18	ירושלים ובבל
21	גורל וייעוד



פעילות



דיון



מסימני
החג



ברכות



שירה



קריאה

הכנה מוקדמת לחגיגת יום תפוצות ישראל

מספר הולך וגדל של קהילות יהודיות ברחבי העולם חוגגות את יום תפוצות ישראל. להלן מספר תובנות והמלצות למנחי החגיגה הקהילתית:



פעילות

1. חגיגת יום תפוצות ישראל הינה חגיגה של לימוד וחוויה המשולבים יחדיו. מומלץ להקדיש תשומת לב לחלקים הטקסיים שבמסכת וכן לעיצוב החלל. כדאי לשלב במרחב בו נערכת החגיגה גלובוסים, אטלסים, שרשרת דגלי מדינות, מפה גדולה של העולם (ראו הצעה לפעילות בעמוד 9), וכמו כן ביגוד, כיפות ותשמישי קדושה שהגיעו מתפוצות ישראל השונות. כל אלו יוכלו לשמש תמריץ לפעילויות נוספות.
2. מסכת יום תפוצות ישראל כוללת טקסטים רבים, אשר כל אחד מהם יכול לשמש כר פורה לדיון או לפעילות. אנחנו ממליצים להקדיש זמן לפני החגיגה על מנת לבחור טקסטים/דיונים/פעילויות המעניינים אתכם ותואמים לחברי וחברות הקהילה.
3. חגיגת יום תפוצות ישראל בשיתוף עם קהילה עמיתה מישראל או מרחבי העולם, תוכל להעניק משמעות ותוקף לערכים ולרעיונות שבאים לידי ביטוי בהג.
4. שתפו אותנו ואת הקהילות ברחבי העולם ברעיונות המקוריים והיצירתיים שלכם לחגיגת יום תפוצות ישראל, ופרסמו אותם בדף הפייסבוק **DOMIM-aLike**, או שלחו למייל שלנו **domim@reform.org.il**

Die Abschnitte der Haggadah

Einleitung in die Haggadah für den Diaspora-Israel-Tag	7
Zieh hinaus (Lech lecha)	8
Land der Sehnsucht	10
Festliches Mahl (Schulchan Orech)	14
Ganz Israel bürgt füreinander	15
Jerusalem und Babylon	18
Schicksal und Bestimmung	21



Lesen



Singen



Segenssprüche



Diskussion



Symbole
des Festes



Aktivitäten



Aktivitäten

Langfristige Vorbereitung der Feier des Diaspora-Israel-Tages

Eine wachsende Zahl jüdischer Gemeinden auf der ganzen Welt feiert den Diaspora-Israel-Tag.

Hier folgen einige Gedanken und Vorschläge für diejenigen, die die Feiern in den Gemeinden leiten:

1. Die Feier des Diaspora-Israel-Tages soll ein erlebnisorientiertes Lernen sein. Besonderes Augenmerk sollte den zeremoniellen Teilen der Haggadah sowie der Raumgestaltung gewidmet werden. Es empfiehlt sich, den Raum, in dem die Feier stattfindet, mit Atlanten, Globussen, Fahnen oder Wimpeln verschiedener Länder, einer großen Weltkarte (siehe Abbildung nach Seite 14), mit typischer Kleidung, Kippot und jüdischen Kultgegenständen aus verschiedenen Regionen der Diaspora zu gestalten. All das kann der Anregung weiterer Aktivitäten dienen.
2. Die Haggadah des Diaspora-Israel-Tages enthält zahlreiche zeremonielle Teile, von denen jeder einzelne Anstoß für Diskussionen oder Aktivitäten bieten kann. Wir empfehlen, dass ihr euch vor der Feier Zeit nehmt, um Zeremonien/Diskussionen/Aktivitäten auszusuchen, die euch interessieren und die euch für die Mitglieder der jeweiligen Gemeinde passend erscheinen.
3. Eine Kooperation mit einer Partnergemeinde in Israel oder in anderen Teilen der Welt kann die Idee und die Werte, die der Feier des Diaspora-Israel-Tages zugrunde liegen, besonders lebendig werden lassen.
4. Wenn ihr eigene originelle und schöpferische Ideen zur Feier des Diaspora-Israel-Tages habt, dann lasst uns und andere Gemeinden weltweit daran teilhaben und veröffentlicht sie auf Facebook unter **DOMIM-aLike**, oder schickt uns eine Mail: domim@reform.org.il

מסכת יום תפוצות ישראל

”בשלושה במרחשוון, שואלים את הגשמים; רבן גמליאל אומר, בשבעה בו, חמישה עשר יום אחר החג, כדי שיגיע האחרון שבישראל לנהר פרת.”
משנה, תענית א, ג

הנה מה טוב, ומה נעים
שבת אחים גם יחד



שירה

היום, יום ז' בחשוון שנת
אנו בקהילת
חוגגים את יום תפוצות ישראל.

ברכת השנים

ברוך עלינו ה' אלהינו את השנה הזאת ואת כל מיני תבואתה לטובה ותן טל ומטר לברכה על פני האדמה ושבענו מטובה וברך שנתנו בשנים הטובות לברכה בנוסח ספרד מוסיפים: כי אל טוב ומטיב אתה ומברך השנים. ברוך אתה ה' מברך השנים.



ברכות

הדלקת נר כדור הארץ (נר כדורי)

הנר הזה אנו מדליקין על הנסים ועל התשועות ועל הנפלאות שעשית לאבותינו ואמותינו בכל אתר ואתר ובכל תפוצה ותפוצה כדי להודות לשמך על נסיה נפלאותיה ותשועותיה.



מסימני
החג

ברוך אתה ה' אלהינו מלך העולם אשר
קדשנו במצותיו וצונו להדליק נר
אחדות תפוצות ישראל.



ברכת הזמן

ברוך אתה ה' אלהינו מלך
העולם, שהחיינו וקיימנו
והגיענו לזמן הזה.

DIE HAGGADAH FÜR DEN DIASPORA-ISRAEL-TAG

"Am dritten Marcheschwan werden Gebete für den Regen gesagt. Aber nach Ansicht von Rabban Gamliel am siebten dieses Monats, fünfzehn Tage nach dem Laubhüttenfest, damit auch der letzte in Israel den Fluss Euphrat erreichen kann."

Mischnahtraktat Ta'anit 1:3



Singen

*Hineh mah tov umah na'im
schevet achim gam jachad*

Wie schön und wie gut ist es, wenn
Geschwister beisammen sitzen

HEUTE, AM 7. CHESCHWAN DES JAHRES FEIERN WIR IN DER GEMEINDE DEN TAG DER VERBUNDENHEIT ZWISCHEN ISRAEL UND DER DIASPORA



Segenssprüche

Bitte um Segen für die Jahre

"Segne für uns, Adonai, unser Gott, dieses Jahr und alle seine Ernten. Gib Tau und Regen zum Segen für die Erde und sättige uns mit ihrer Fülle und segne unser Jahr wie die anderen guten Jahre. In sephardischen Gemeinden wird hinzugefügt: Denn Du bist ein guter und Segen bringender Gott und segnest die Jahre. Gepriesen seist Du, Adonai, der die Jahre segnet."



Symbole
des Festes

Zünden der Weltkerze

Wir zünden diese Kerze für die Zeichen, die Wundertaten und die Errettungen, die Du für unsere Väter und Mütter an jedem Ort und in jeder Diaspora bewirkt hast, damit wir Deinen Namen für all die Zeichen, Wunder und Rettungstaten preisen können.

*Segen über die Zeit (Schehechejanu)
Baruch atah Adonai, Elohejnu melech
haolam, schehechejanu wekijemanu
wehigianu lasman haseh.
Amen.*

Gepriesen seist Du, Adonai,
unser Gott, Du regierst
die Welt, Du hast uns am
Leben erhalten, uns Bestand
gegeben und uns diese Zeit
erreichen lassen.
Amen.

לך-לך

"וַיֹּאמֶר ה' אֶל־אַבְרָם, לָךְ־לָךְ מֵאַרְצָךָ וּמִמּוֹלַדְתְּךָ וּמִבֵּית אָבִיךָ, אֶל־הָאָרֶץ, אֲשֶׁר אֲרָאָךְ"
בראשית יב, א

האדם העברי לא התחיל את חייו בארץ ישראל, כי אם מחוצה לה. מסע ראשון זה משרטט עד לימינו את דמותו הנודדת של העם היהודי, הלוח ושוב, אל ארץ ישראל וממנה.

הסיפור התנכ"י איננו סיפור של לידה מן הארץ (אוטוכטוניה) אלא של מי שתמיד בא אל הארץ ממקום אחר או הולך ממנה למקום אחר... וכך בעוד שכיוון אחד חשוב ביותר בדת התנ"כית מבטא תחושת שייכות אודגנית, "טבעית" בין עם לארצו, כיוון אחר, מנוגד, בדת הישראלית והיהודית, מבטא שוב ושוב ערעור על הזיקה האוטוכטונית.

דניאל ויונתן בוירין, אין מולדת לישראל



קריאה

צדקה עשה הקדוש ברוך הוא בישראל שפורן לבין האומות.
בבלי פסחים, פז"ב

לכי לך

דבי פרידמן

לכי לך אל הארץ שאראה לך
לך לך אל מקום שלא תכיר
לכי לך בדרכך אתן ברכה לך
ולברכה תהיי את, לכי לך.

לכי לך ואני אגדיל מאוד שמך
לך לך, אשבח את שמך
לכי לך למקום אשר אראה לך
לשמחת חיים, לכי לך.



שירה



YouTube

"LECH-LECHA"

"Und Gott sagte zu Abram: Geh aus deinem Land, aus deiner Heimat und aus deines Vaters Haus in das Land, das ich dir zeigen werde."

1. Mose 12,1

Das Volk der Hebräer begann seinen Weg nicht im Land Israel, sondern außerhalb davon. Diese erste Reise skizziert das bis heute bestehende Bild vom wandernden Charakter des jüdischen Volkes - hin und zurück, hinein in das Land Israel und aus ihm heraus.



Lesen

"Die biblische Geschichte ist keine vom Eingeborenssein im Land, sondern eine, die ständig davon erzählt, wie jemand von woanders herkommt. ... Während also ein zentraler Zug der biblischen Religion die enge, quasi natürliche Verbundenheit zwischen dem Volk und seinem Land, seine Besiedelung des Landes betont, gibt es auch die entgegengesetzte Richtung, die davon berichtet, wie die israelitische und die jüdische Religion ständig jedem Gefühl von Statik und Ortsgebundenheit widerspricht."

Daniel und Jonathan Boyarin: Eine wandernde Heimat

Gerechtigkeit erwies der Heilige, gelobt sei Er, an Israel, als Er es unter die Nationen zerstreute.

Babylonischer Talmud, Pessachim 87b



Singen



Lechi Lach

Debbie Friedman

Lechi Lach, in ein Land, das ich dir zeige,
Lech Lecha, an einen Ort, den du nicht kennst,
Lechi Lach, auf der Reise will ich dich segnen,
Und du wirst ein Segen sein – Lechi Lach.
Lechi Lach, und ich mach' deinen Namen groß,
Lech Lecha, und alle preisen deinen Namen,
Lechi Lach, an einen Ort, den ich dir zeige,
Lesimchat Chajim – Lechi Lach.

אילו חוויות יהודיות יש לכם מנדודיכם בעולם, חוויות שלא התרחשו במקום בו נולדתם?



דיון

בעקבות שאלת הדיון האחרונה: חלקו לכל המשתתפים/ות בחגיגה הקהילתית פתק, עליו יכתבו את החוויה היהודית מרחבי העולם. הפתקים יודבקו על מפה גדולה של העולם על פי מקום התרחשותן של החוויות, או ברחבי החדר, ולאחר מכן יוכלו החוגגים להתרשם מן החוויות של שאר המשתתפים/ות.



פעילות

אמר רבי אֶבְיָן, משל לצלוחית של פֶּלֶיטוֹן (בושם) הנתונה בבית הקברות ולא היה אדם יודע ריחה. מה עשו? נטלוה וטלטלוה ממקום למקום והודיעו ריחה בעולם.

כך היה אברהם דר בתוך עובדי עבודה זרה, אמר לו הקדוש ברוך הוא, לך לך מארצך ואני אודיע טבעך בעולם.

מדרש תנחומא, פרשת לך לך, סימן ג



קריאה



בהשראת האגדה ממדרש תנחומא, אנו מברכים על מיני ועשבי בשמים המונחים על שולחן החגיגה.



מסימני החג

בְּרוּךְ אַתָּה ה' אֱלֹהֵינוּ
מֶלֶךְ הָעוֹלָם בּוֹרֵא
מִיְנֵי בְּשָׂמִים.



ברכות

איזהו דָּבָר שֶׁהַנְּשָׂמָה נִהְיֶית מִמֶּנּוּ וְאֵין הַגּוֹף נִהְיֶה מִמֶּנּוּ?
הָי אֹמֵר: זֶה הָרִיחַ.
בבלי ברכות, מג ע"ב



Diskussion

Welche jüdischen Erfahrungen hast du auf deinen Wanderungen in der Welt gemacht?



Aktivitäten

Im Anschluss an die vorige Frage werden Zettel an alle Teilnehmer/innen der Gemeindefeier verteilt, auf denen sie ihre Erfahrungen als Juden in aller Welt aufschreiben. Dann werden diese Zettel an eine große Weltkarte geheftet, an den Ort, an dem sich das Ereignis zugetragen hat, oder über den Raum verteilt. So kann jede/r Teilnehmer/in an den Erfahrungen der anderen teilhaben.



Lesen

Rabbi Avin sagte: "Es ist wie mit einem Fläschchen Parfum, das auf einen Friedhof gestellt wurde und dort niemand seinen Duft riechen konnte. Was tat man? Man nahm es und trug es von Ort zu Ort, um seinen Wohlgeruch in der Welt bekannt zu machen. So war es auch mit Abraham, der inmitten von Götzendienern lebte. Der Heilige, gelobt sei Er, sagte zu ihm: Geh aus deinem Land und ich werde dein Wesen in der Welt bekannt machen."

Midrasch Tanchuma, Lech Lecha 3



Symbole
des Festes

Angeregt durch das Gleichnis aus dem Midrasch Tanchuma segnen wir verschiedene Arten von Kräutern und Gewürzen, die auf dem Sederteller liegen, und die das jüdische Aroma symbolisieren, das in den verschiedenen Diasporagemeinschaften weitergetragen wurde.



Segenssprüche

Gesegnet seist Du, Adonai, unser Gott,
Herrscher der Welt, der die verschiedenen
Arten von Wohlgerüchen erschafft.
Amen.

*Baruch ata Adonai,
Elohejnu melech haolam,
boreh minej bessamim.
Amen.*

Was ist es, das die Seele erfreut, aber nicht den Körper? Das ist der Wohlgeruch.

Babylonischer Talmud, Berachot 43b

ארץ געגועים

”כְּצִפּוֹר נוֹדְדָת מִן־קִנָּה בְּן־אִישׁ נוֹדֵד מִמְקוֹמוֹ.”
משלי כז, ח

מיד כשיצא היהודי לדרך, והנה התחיל להתגעגע. נראה שהגעגע, יותר משהוא מופנה למקום מסוים, הינו תכונה מהותית לעם אשר לו ארץ קודש אחת וארצות מולדת רבות.



קריאה

נדמה לי שהיהודים הם אלופי האנושות בגעגועים. הולך לו יהודי מארץ הקודש לספרד. מתיישב באנדלוסיה ובצל עצי הרימונים כותב שירי געגועים לציון. וכאשר מגרשים אותו מספרד, הוא לוקח את מקל הנדודים בידו והולך לאיזמיר, ושם הוא שר בגעגועים שירים בלאדינו. הוא מתגעגע בעת ובעונה אחת גם לציון גם לאנדלוסיה וגם לצורה הנהדרת שבה היה מתגעגע לציון בהיותו באנדלוסיה. והולך לו אדם מארץ הקודש לאשכנז וכאשר מגרשים אותו משם, הוא לוקח איתו את שפת אשכנז לכל מקום ואת הלבוש של אשכנז ואת המגבעת רחבת השוליים של אשכנז. הוא שר בדביקות בשפת-אשכנז את שירי הגעגועים לציון שהיה שר באשכנז. אפילו כאשר הוא מגיע לציון ויושב בתוכה עדיין הוא ממשיך להתגעגע אליה בשפת אשכנז ובניגון שלה.

עמוס קינן, אל ארצך אל מולדתך

שיר געגועים

מילים ולחן: קובי אפללו

בשיר געגועים נוגע...

חולם שהיא תבוא אלי
אולי תבין את סודותיי
או מסתתר ברגשותיי
ותפילתי היא געגועיי

בשיר געגועים נוגע...

היום ליבי אלייך יאיר
היום קולי עלייך ישיר
קרוב אני בדימויני
וזכרוני שומר שנים

בשיר געגועים נוגע
ושיר געגועים יודע

היום אני שובר שתיקה
היום אני חובק תשוקה
ואל הים אני הולך
את המילים אני שופך



שירה



DAS LAND DER SEHNSUCHT

"Wie ein Vogel, der aus seinem Nest losfliegt, so ist der Mensch, der von seinem Ort loszieht."

Sprüche 27, 8

Kaum hatten sich Juden auf den Weg gemacht, begann auch schon die Sehnsucht. Mehr als dass sie sich auf einen bestimmten Ort richtet, scheint sie eine unaufgebbare Eigenschaft des Volkes zu sein, das ein Heiliges Land und viele Heimaten hat.



Singen



Lesen

Es scheint mir, dass Juden die Weltmeister in der Sehnsucht sind.

Ein Jude kommt aus dem Heiligen Land nach Spanien. Er lässt sich in Andalusien nieder, und im Schatten der Granatapfelbäume schreibt er Lieder der Sehnsucht nach Zion. Und als man ihn aus Spanien vertreibt, nimmt er seinen Wanderstab in die Hand und geht nach Ismir, und dort singt er sehnsuchtsvolle Lieder auf Ladino. Er sehnt sich gleichzeitig nach Zion und nach Andalusien und nach der wunderbaren Weise, in der er sich nach Zion sehnte, als er noch in Andalusien war.

Es geht ein Jude aus dem Heiligen Land nach Aschkenas, und als man ihn von dort vertreibt, nimmt er die Sprache von Aschkenas mit sich an jeden Ort, ebenso die Kleidung von Aschkenas und den breitkrepfigen Hut von Aschkenas. Er singt mit Hingabe in der Sprache von Aschkenas die Lieder der Sehnsucht nach Zion, die er einst in Aschkenas gesungen hatte.

Selbst wenn er nach Zion kommt und sich dort niederlässt, wird er sich weiterhin in der Sprache und Melodie von Aschkenas nach Zion sehnen.

Amos Kenan: In dein Land, in deine Heimat

Lied der Sehnsucht

Kobi Aflalo

*Hajom libi elajich ja'ir
Hajom koli alajich jaschir
Karow ani bedimjoni
Vesichroni schomer schanim*

*Beschir ga'agu'im nogea
Veschir ga'agu'im jodea*

*Hajom ani schower schtikah
Hajom ani chowek tschukah
We'el hajam ani holech
Et hamilim ani schofech*

*Beschir ga'agu'im nogea
Veschir ga'agu'im jodea*

*Cholem schehi tavo elai
Ulai tavin et sodotai
As mistater berigschotai
Utfilati hi ga'agu'ai*

*Beschir ga'agu'im nogea
Veschir ga'agu'im jodea*

Übersetzung: S. 11



שירה



אילנות

**מילים: אחינועם ניני ולאה גולדברג,
לחן: אחינועם ניני**

כאן לא אשמע את קול הקוקיה,
כאן לא יחבוש העץ מצנפת שלג,
אבל בצל האורנים האלה
כל ילדוטי שקמה לתחיה.

צלצול המחטים: היה היה
אקרא מולדת למרחב השלג
לקרח ירקרק כובל הפלג,
ללשון השיר בארץ נכריה.

I remember those snow-capped
mountains and a song on FM 93
oh my darlin' I have grown with you
but my roots on both sides of the sea

אולי רק ציפורי מסע יודעות
כשהן תלויות בין ארץ ושמים
את זה הכאב של שתי המולדות.

איתכם אני נשתלתי פעמים,
איתכם אני צמחתי, ארנים,
ושורשי בשני נופים שונים.

Lied der Sehnsucht

Kobi Aflalo

Heute sehnt sich mein Herz nach dir,
heute besingt meine Stimme dich,
in meiner Phantasie bin ich nah
und mein Gedächtnis bewahrt die Jahre.

Im Lied rühre ich an die Sehnsucht
Ja, ich kenne ein Lied der Sehnsucht.

Heute breche ich mein Schweigen,
heute umarme ich das Begehren
und gehe zum Meer,
die Worte auszugießen.

Im Lied rühre ich an die Sehnsucht
Ja, ich kenne ein Lied der Sehnsucht.

Ich träume, dass sie zu mir kommt.
Vielleicht wird sie meine Geheimnisse
verstehen.
Dann verstecke ich mich in meinen Gefühlen
Und mein Gebet ist meine Sehnsucht.

Im Lied rühre ich an die Sehnsucht
Ja, ich kenne ein Lied der Sehnsucht.



Singen

Kiefern

Achinoam Nini und Lea Goldberg
Musik: Achinoam Nini

Hier hör ich nicht den Ruf des Kuckucks.
Hier trägt der Baum keine Haube aus Schnee,
aber im Schatten dieser Kiefern schuf
meine Kindheit sich ein neues Leben.

Die Nadeln surren: Es war einmal...
Heimat bestaun ich in den Weiten aus Schnee,
im grünlichen Eis, das den Strom festhält,
im Klang des Gedichts an fremdem Ufer.

אני זוכרת אותם הרים מושלגים
ושיר מתנגן בתחנת FM 93
הו אהובי! צמחתי יחד איתך
אך שורשיי נטועים משני עברי הים.

Vielleicht kennen das nur die Zugvögel, sie
die so zwischen Erde und Himmel schweben diesen
einen Schmerz, wo's Heimat zweimal gibt.

Mit euch gepflanzt heißt doppelt leben,
mit euch, ihr Kiefern, wuchs ich auf gesandt
zu wurzeln in zweierlei Land.

Deutsche Nachdichtung von © Gundula Schiffer



מְרֻצֵּפֵן

מְרֻצֵּפֵן הינו ממתק שקדים מוכר בכל העולם המיוצר ממחית שקדים טחונים וסוכר עם תוספות משתנות כדוגמת מי ורדים, וניל, קקאו, נוגט ועוד, על פי תפוצותיו השונות. מקורו של המְרֻצֵּפֵן אינו ידוע בוודאות ונראה כי יש מחלוקת אם מקום הייצור הראשון של הממתק היה באסיה או באירופה. בכל מקרה, חדר המְרֻצֵּפֵן לכל התרבויות והינו נפוץ כיום בכל העולם. בקרב יהודים ארצישראליים ויהודי ספרד על כל תפוצותיהם וכן בקרב יהודי אירופה, המְרֻצֵּפֵן מסמל חגיגות ושפע ונעשה בו שימוש באירועי מעגל החיים ובשמחות.

המְרֻצֵּפֵן נבחר למאכל הסמלי של יום תפוצות ישראל, על שום טעמו המתוק והזיכרון החגיגי אשר הוא מביא עמו. גמישות בצק המרציפן וכן הצורות, הניחוחות והטעמים הייחודיים שלו בכל תפוצה ותפוצה, מבטאים את העושר והמגוון של חיי היהודים בכל מקום בו הם יושבים.



מסימני החג

לחץ לקבלת מתכון מרציפן



קריאה

אמי מְרֻצֵּפֵן סֶכֶר בְּשֻׁקָדִים

הרצל חקק

יֵחַ נְעִים שֶׁל מִי וְרָדִים.
מְזֵלִי שְׁאֵנִי מְחַכֶּה לְזָכְרוֹנֹתֵי בְנַעַם
הַיְחִיד בְּעוֹלָם הַתּוֹאֵם אוֹתָם. הֵנָּה הַשֻּׁקָדִים
הַכְּתוּשִׁים נִמְהָלִים בְּמִי סֶכֶר רוֹתְחִים.
אִמִּי מְכִינָה לְזִינָא לְבָנָה
לְהַלְדֵת הַיְלָדִים.
שְׁנֵי תְּאוּמִים אַחִים...

שְׁנֵי תְּאוּמִים נוֹלְדוּ
עֵינֵיהֶם סֶכֶר וְשֻׁקָדִים.
וּבְאוֹיֵד הַעֲמֵדַת פְּנִים לֹא נִשְׁכַּחַת.
מִי וְרָדִים.

הרצל חקק, משורר יליד עירק, נולד בשנת 1948 וחי כיום בישראל



Lesen

Meine Mutter kocht Zucker mit Mandeln

Herzl Chakak

Ein Duft von Rosenwasser.
Es ist mein Glück, dass ich auf meine Erinnerungen mit der
Lieblichkeit warte, die ihnen einzig angemessen ist. Hier die
gemahlene Mandeln,
gemischt mit kochendem Zuckerwasser.
Meine Mutter macht weiße Lusina
zur Geburt der Kinder,
Zwillingsbrüder..

Zwillinge sind geboren,
ihre Augen Zucker und Mandeln.
Eine unvergessliche Ahnung hängt in der Luft.
Rosenwasser.

Der Dichter und Schriftsteller Herzl Chakak wurde 1948 im Irak geboren und kam als kleines Kind mit seiner Familie nach Israel



Symbole
des Festes

Marzipan

Marzipan ist eine ganz besondere, überall auf der Welt bekannte Süßigkeit. Es wird aus einer Mischung von gemahlene Mandeln und Zucker hergestellt, der noch – je nach Brauch und Geschmack- Zutaten wie Rosenwasser, Vanille, Kakao, Nougat und anderes beigegeben werden. Der Ursprung von Marzipan ist nicht sicher bekannt und man ist sich darüber uneinig, ob es in Asien oder in Europa zuerst hergestellt wurde. Wie dem auch sei, Marzipan fand seinen Weg in alle Kulturen und ist heute überall auf der Welt verbreitet. Bei den Juden des Landes Israel, bei den sefardischen Juden in Spanien und an ihren späteren Zufluchtsorten ebenso wie bei den aschkenasischen Juden Europas wurde Marzipan zu einem Symbol der Festlichkeit und Fülle und begleitet häufig Feiern und fröhliche Ereignisse des Lebenszyklus.

Marzipan wurde als symbolische Speise für den Tag der Verbundenheit zwischen Israel und der Diaspora ausgewählt, weil sich mit seinem feinen, süßen Geschmack oft einzigartige Erinnerungen verbinden. Die Formbarkeit der Marzipanmasse steht für die kulturelle Anpassungsfähigkeit des Judentums. Wie die Arten des Marzipans mit ihren verschiedenen Formen und Aromen, sind auch die jüdischen Gemeinschaften von Land zu Land vielgestaltig und einzigartig.

[Hier klicken für ein Marzipan-Rezept](#)





אילו געגעועים בין דוריים אתם נושאים עמכם, וכיצד זיכרונות שלא חוויתם הופכים להיות הזיכרונות שלכם?



דין

טועמים מן המרציפן ומברכים

בְּרוּךְ אַתָּה ה' אֱלֹהֵינוּ
מֶלֶךְ הָעוֹלָם שֶׁהַכֹּל
נִהְיָה בְּדַבָּרוֹ



ברכות

במקום זה בחגיגת יום אחדות תפוצות ישראל ניתן לקיים "סדנת מרציפן" בה יפסלו הילדים במרציפן צבעוני בזמן שהמבוגרים ממשיכים בסעודה ובקריאת הטקסטים. את התוצרים יציגו הילדים בתום הסדנה ויאכלו בסיום החגיגה הקהילתית. ניתן לתכנן את סדנת המרציפן כך שתהיה תואמת לנושאים שעולים בחגיגת יום תפוצות ישראל - לדוגמה: פיסול של אוחיות בעברית ובשפה המקומית; פיסול גלובוסים; פיסול דגלי מדינות ועוד.



פעילות



Diskussion

Welche generationenübergreifenden Sehnsüchte tragt ihr mit euch herum?
Wann werden Erfahrungen und Ereignisse, die ihr selbst nicht erlebt habt,
zum Teil eures eigenen Gedächtnisses?

Man isst etwas vom Marzipan und sagt folgenden Segensspruch



Segenssprüche

*Baruch atah Adonai,
Elohejnu, melech haolam
schehakol nihejah bidvaro.
Amen.*

Gelobt seist Du, Adonai, unser
Gott, Du regierst die Welt, der alles
auf sein Wort hin erstehen lässt.
Amen.



Aktivitäten

An diesem Punkt des Seders des Tags der Verbundenheit zwischen
Israel und der Diaspora könnte ein „Marzipan-Workshop“ für die Kinder
stattfinden, während die Erwachsenen ihre Mahlzeit oder das Lesen
in der Haggadah fortsetzen. Anschließend können die Kinder ihre
Kreationen präsentieren, sie im Gemeindezentrum oder in der Synagoge
ausstellen oder einfach am Ende des Seders aufessen.

שולחן ערוך

”וכן מצוה לעשותן יום טוב בשמחת סעודה.”
רבי יעקב עמדין

מנהג הוא בעם ישראל לקיים סעודת מצווה באירועי לוח השנה, במועדים מיוחדים, בימי זיכרון ובימי שמחה.

מנהג הסעודה ביום תפוצות ישראל נוהג לפי התקדים על פיו, אם בסעודה מדברים בדברי תורה, או אומרים שירות ותשבחות לבורא עולם ומפרסמים ברבים את רוממותה של השכינה, נחשבת זו לסעודת מצווה גם בסעודות של שאר ימות השנה.

סעודת המצווה ביום תפוצות ישראל יכולה לכלול מאכלים שהינם ממולאים או 'ארוזים'; מאכלים אלה יסמלו את תחושת האחדות והזיקה שעוטפת את קהילות ישראל בתפוצותיהן השונות ומחברת ביניהן.

בין המאכלים בסעודת יום תפוצות ישראל ניתן לשלב:

בלינצ'ס // קרעפלה // קובה // אמפנדס // פֶּלְמִינִי // סושי // אגרול
טאקו // גומבֹּץ // ידקות ממולאים



מסימני
החג

לחץ על המאכלים לקבלת מתכון



ברכת המזון



לאחר הסעודה ממשיכים בחגיגת יום תפוצות ישראל.

ברכות

DAS FESTLICHE MAHL

"Es ist eine Mizwah, einen Feiertag mit einem festlichen Mahl zu begehen."

Rabbiner Jakob Emden



Symbole
des Festes

Es ist jüdischer Brauch, an besonderen Tagen des Jahres ein Mahl – eine Se'udat Mitzwah – zu halten: zu speziellen Anlässen, an Gedenktagen und auch bei Feiertagen. Das Festessen am Diaspora-Israel-Tag soll so ablaufen, wie auch sonst eine Se'udat Mitzwah, bei der man Torahworte sagt oder Lieder singt und Lobpreis auf Gott darbringt.

Die Se'udat Mitzwa am Diaspora-Israel-Tag könnte gefüllte Speisen enthalten - diese symbolisieren das Gefühl der Verbundenheit, das die Gemeinden in den verschiedensten Gebieten der Diaspora umgibt und miteinander verbindet.

Symbolische Speisen des Festes:

Einige Vorschläge für Speisen, die das Festmahl am Diaspora-Israel-Tag enthalten kann:

Blintzes // Kreplach // Kubbeh // Empanadas // Pelmeni // Sushi
Eggrolls // Tacos // Szilvas Gomboc // Gefülltes Gemüse

[Hier klicken, um das Rezept der Speisen zu sehen](#)



Tischgebet (Birkat Hamason)

Segenssprüche Nach der Mahlzeit fährt man mit dem Seder zum Tag der Verbundenheit zwischen Israel und der Diaspora fort.



הוגים עמית יהודית
 ד' בחשוון



Wir feiern die Verbundenheit
des jüdischen Volkes
7. Cheschan

כל ישראל ערבים זה בזה

"זהו דבר יהודי, היותר ייחודי שביהדות - להיות אחד במניין. לדעת כי התשעה זקוקים לעשירי, והאחד לתשעה."
אבא קובנר

הקיום היהודי תלוי בקשר שבין חלקיו השונים של העם בכל תפוצותיו; ערבות הדדית ואחריות של כל פרט לגולה של הקבוצה, וכן ערבות ואחריות של הקבוצה כולה ליחידים שבה.

"נְכַשְׁלוּ אִישׁ בְּאָחִיו" - (יקרא כו, לו) אינו אומר 'איש באחיו' אלא 'איש בעוון אחיו'. מלמד שכל ישראל ערבים זה בזה.

מדרש ספרא

רש"י בפירושו לפסוק חזר על הדברים בשינוי נוסח: "ומדרשו וכשלו איש באחיו, בשביל אחיו, זה נכשל בעונו של זה. שכל ישראל ערבין זה לזה."



קריאה



עם ישראל נמשל לגל של אגוזים. כל הפירות אדם יכול ליטול מהם מתוך השק, ואין חבריהם מרגישים. אבל האגוז, כיוון שאתה נוטל בדרך מעט מהם - כולם מתרגשים. כך ישראל: כיוון שניטל אחד מהם וניתן במחבוש, מיד ניעורים כולם ופודין אותו.
על פי שיר השירים רבה ו

כי בזה תהיה שייכות של כל בני הגולה זה עם זה, שכולם לומדים אותו דף, ועל-ידי זה תהיה "שפה אחת" ו"עם אחד", כי הכול יהיה להם עניין בתורה מה לדבר אחד עם השני, כי כולם אווזים באותו מקום בלימוד, ובזה יתקשרו זה לזה באחדות.
רבי מאיר שפירא מלובלין

רבי מאיר שפירא מלובלין אשר יום פטירתו חל בי' בחשוון,
יסד את "הדף היומי" - לימוד יומי של דף תלמוד משותף בכל רחבי העולם.

GANZ ISRAEL STEHT IN BÜRGSCHAFT FÜR EINANDER EIN

"Das ist eine sehr jüdische Angelegenheit, vielleicht die größte Besonderheit im Judentum – einer vom Minjan zu sein. Zu wissen, dass die neun den zehnten brauchen, und der Eine die neun."

Abba Kovner

Die Existenz des jüdischen Volkes hängt von der Beziehung ab, die zwischen den verschiedenen Teilen des Volkes in all seinen Gemeinschaften besteht; gegenseitige Bürgschaft und Verantwortung jedes Einzelnen für das Schicksal des Kollektivs, und ebenso Bürgschaft und Verantwortung des gesamten Kollektivs für die einzelnen Mitglieder.



Lesen

"Der Mensch wird durch seinen Bruder zu Fall gebracht werden - das heisst nicht, dass buchstäblich einer über den anderen stolpert, sondern dass man durch die Vergehen seines Bruders zu Fall gebracht wird. Das lehrt uns, dass ganz Israel füreinander verantwortlich ist."

Midrasch Sifra zu 3. Mose 26

Raschi erklärt in seinem Kommentar diesen Vers auf ähnliche Weise: "Der Mensch wird durch seinen Bruder zu Fall gebracht werden' meint, für seinen Bruder' – dieser strauchelt über das Vergehen von jenem. Denn ganz Israel ist füreinander verantwortlich."

Das jüdische Volk kann mit einem Haufen Nüsse verglichen werden. Bei allen anderen Früchten kann man in den Sack greifen, eine Frucht herausholen - und eine Frucht herausholen, ohne dass es für die übrigen Früchte einen Unterschied macht. Aber bei Nüssen – wenn man nur einige wenige herausnimmt, kommen alle in Bewegung. So ist es auch mit Israel: Wenn ein Jude heraus- und gefangen genommen wird, wachen sogleich alle anderen auf und befreien ihn.

Nach dem Midrasch Schir Haschirim Rabbah 6

"Es wird das Zusammengehörigkeitsgefühl aller Juden in der Galut (im Exil) bestärken, dass sie alle dasselbe Blatt Talmud lernen, und somit "eine Sprache" und "ein Volk" schaffen. Sie werden die Torah zum gemeinsamen Gesprächsstoff haben, denn alle beschäftigen sich mit demselben Lerngegenstand, und so wird sich einer mit dem anderen zu einer Einheit verbinden."

Rabbi Me'ir Schapiro aus Lublin (1887-1933) Polnischer chassidischer Rabbiner, der die Idee des Daf Jomi, des koordinierten Studiums von täglich einem Blatt Talmud, begründete. Der Jahrzeittag von Rabbiner Schapiro ist der 7. Cheschwan.

וַיֹּאמְרוּ אִם מְצָאנוּ חֵן בְּעֵינֶיךָ יִתֵּן אֶת הָאָרֶץ הַזֹּאת לְעַבְדֶּיךָ לְאַחֲזָהּ אֶל תַּעֲבֹרְנוּ
אֶת הַיַּרְדֵּן: וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה לְבָנֵי גֵד וּלְבָנֵי רְאוּבֵן הָאֲחִיכֶם יָבֹאוּ לְמִלְחָמָה וְאַתֶּם
תָּשׁוּבוּ פֹה: וְלָמָּה תִּנְיָאוּן אֶת לֵב בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מֵעַבְרָא אֶל הָאָרֶץ אֲשֶׁר נָתַן לָהֶם ה'...
וַיִּגְשׁוּ אֵלָיו וַיֹּאמְרוּ... לֹא נָשׁוּב אֶל בְּתִינּוּ עַד הַתְּנַחַל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אִישׁ נַחְלָתוֹ.
במדבר לב



קריאה

כיצד הייתם נוהגים אתם בדילמה שעמדה בפני משה? האם על כל העם להילחם
לכיבוש הארץ עם חציית הירדן או רק אלו המתכוונים לגור בארץ ישראל?



דיון

כ־4,400 מתנדבים (מח"ל - מתנדבי חוץ לארץ), ביניהם גברים, נשים, יהודים ולא-יהודים
מ־58 מדינות שונות, באו לעזרתה של המדינה היהודית בראשית ימיה.



קריאה

"כוחות מח"ל היו התרומה החשובה ביותר להקמת מדינת ישראל." - דוד בן גוריון

"הגעתם אלינו כאשר כל כך הזדקקנו לכם בימים הקשים והמעורפלים של מלחמתנו
לעצמאות ב־1948. תרמתם לנו לא רק מניסיונכם אלא גם את חייכם. תושבי ישראל
ומדינת ישראל לעולם לא ישכחו ותמיד יוקירו את תרומתכם היחידה והמיוחדת
למדינה." - יצחק רבין



Lesen

"Und sie sagten: ‚Wenn wir Gefallen gefunden haben in deinen Augen, dann soll dieses Land uns, deinen Knechten, als Anteil gegeben werden. Führe uns nicht über den Jordan‘. Moscheh sagte zu den Söhnen der Stämme Gad und Re’uven: ‚Sollen eure Brüder in den Krieg ziehen und ihr lasst euch hier nieder? Warum macht ihr das Herz der Kinder Israel schwach, dass sie nicht in das Land einziehen wollen, das ihnen Gott gegeben hat?‘ ... Sie traten zu ihm und sagten: ‚... Wir werden nicht zu unseren Häusern zurückkehren, bevor nicht jeder einzelne in Israel sein Erbteil bekommen hat.“

4. Mose 32



Diskussion

Wie hättet ihr euch in dem Dilemma verhalten, in dem Moses steckt? Sollte mit der Jordanüberquerung das ganze Volk in den Kampf ziehen oder nur diejenigen, die beabsichtigen, sich im Land Israel niederzulassen?



Lesen

Etwa 4.400 Freiwillige, unter ihnen Männer, Frauen, Juden, Nicht-Juden, aus 58 verschiedenen Ländern kamen dem jüdischen Staat in den ersten Tagen seines Bestehens zu Hilfe. Auf hebräisch werden sie "Machal" genannt, eine Abkürzung, die für "ausländische Freiwillige" steht.

"Die Machal-Einheiten waren der wichtigste Beitrag zur Errichtung des Staates Israel."

David Ben Gurion

"Ihr kamt zu uns, als wir euch am nötigsten brauchten, in den schwierigen und ungewissen Tagen unseres Unabhängigkeitskrieges 1948. Ihr habt nicht allein eure Erfahrungen beigesteuert, sondern euer Leben gegeben. Die Bewohner Israels und des Staates Israel werden das niemals vergessen und euren einzigartigen und besonderen Beitrag zu unserem Staat stets hochschätzen."

Jizchak Rabin

כשעמדתי בבית המשפט בשלב הקראת גזר הדין, שהיה עלול גם להיות הוצאה להורג, נשאלתי על ידי השופטים אם ברצוני לומר מילה אחרונה לפני הקראת גזר הדין... אמרתי שאת המילים האחרונות שלי לפני הקראת גזר הדין, אני מפנה אל בני עמי. לא היה לי ספק שאם יש משפט אחד שאני רוצה לקחת איתי בדרכי לשנים ארוכות בבית הסוהר זו האמירה "לשנה הבאה בירושלים".

נתן שרנסקי



שירה

שיר לאהבה איילת ציוני וגילי ליבר

ורק אם נאמין
ובלי שום דאווין
בדרך העולה
זה שיר לאהבה

יחד לב אל לב..

יחד לב אל לב
נפתח ונראה ת'אור שבשמיים
יחד לב אל לב
נפתח בתקווה לאהבה

איך שהלב נפתח
חובק את העולם
ובקריאה גדולה
לשיר לאהבה

אמרו הכל אפשר
זה לא מאוחר
השחר כבר עלה
זמן לאהבה

יחד לב אל לב...

Vor der Urteilsverkündung im Gericht - das auch ein Todesurteil hätte sein können - fragten mich die Richter, ob ich zuvor noch ein letztes Wort sagen wollte. (...) Ich sagte, dass ich meine letzten Worte vor dem Urteilspruch an mein Volk richten würde. Ich hätte keinen Zweifel, dass wenn es einen Spruch gäbe, den ich mit mir auf den Weg in die langen Jahre im Gefängnis mitnehmen möchte, wäre es der Spruch „Nächstes Jahr in Jerusalem“.

Nathan Scharansky



Singen



Lied für die Liebe Ayelet Zioni und Gili Liber

Zusammen, Herz an Herz,
Öffnen wir uns und sehen das Licht
am Himmel.
Zusammen, Herz an Herz,
Öffnen wir uns in Hoffnung auf Liebe.

Wie sich das Herz öffnet
Es umarmt die Welt,
Um mit großem Laut
Der Liebe zu singen.

Sagt, dass alles möglich ist,
Es ist nicht zu spät.
Der Morgen bricht schon an,
Zeit für die Liebe.

Zusammen, Herz an Herz...

Nur, wenn wir glauben,
ohne jeden Kleinmut,
dass der Weg ansteigt,
Das ist ein Lied für die Liebe.

Zusammen, Herz an Herz...

Schir la'ahawah Ayelet Zioni und Gili Liber

*Jachad lew el lew
Niftach wenir'eh et haor
schebaschamajim
Jachad lew el lew
Niftach betikwah leahawah*

*Ejch schehalew niftach
Chowek et haolam
Uwikriah gedolah
Laschir leahawah*

*Imru hakol efschar
Säh lo me'uchar
Haschachar kwar alah
Sman leahawah*

Jachad lew el lew...

*Werak iem na'amin
Uwlie schum dawin
Baderech haolah
Säh schir leahawah*

Jachad lew el lew...

ירושלים ובבל

”אֵלֶּה בְּנֵי הַמְּדִינָה, הָעֵלִים מִשְׁבֵּי הַגּוֹלָה, אֲשֶׁר הִגְלָה, נְבוּכַדְנֶצַּר מֶלֶךְ
בָּבֶל; וַיָּשׁוּבוּ לִירוּשָׁלַם וְלִיהוּדָה, אִישׁ לְעִירוֹ.”
נחמיה ג, ו

עליית הציונות והקמתה של מדינת ישראל החזירו לקדמת הבמה את השיח עתיק היומין בשאלת היחס שבין ירושלים לבבל, שיח העוסק בפער המתגר והמפרה בין יהודים חיים ברחבי העולם ליהודים החיים בישראל.

אם אומרים יהודי ישראלי כשם שאומרים יהודי צרפתי או יהודי אמריקני, הרי אין ניכר ההבדל המהותי בין יהודי ישראלי לבין יהודי אמריקני. בשניהם היהודיות היא עיקר בעוד שהאמריקניות, הישראליות והצרפתיות הן קליפות האזרחות בלבד. ואילו כשאני אומר ליהודים בואו והפכו את עצמכם לישראלים אני מסמן להם את הדרך המובילה אותם מהחלקיות היהודית למלאות היהודית שיש לה שם ברור - ישראליות.

א.ב. יהושע, מתוך חילופי אגרות שפורסמו במגזין "ארץ אחרת"



קריאה

ארץ-ישראל איננה "עריסת היהדות" או "עריסת עם ישראל", אלא היא, מבחינת היהדות, משימה שהוטלה על עם ישראל לדורותיו... התודעה ההיסטורית המסורתית של היהדות רואה את ראשיתו של העם - מבחינה סמלית - באברהם אבינו, כשהוא מכיר את בוראו בעידאק, ואת גיבושו-בפועל ("היום הזה נהיית לעם") - בברית שנכרתה במדבר, בשטח-הפקר : ללמדנו שאין היא מותנית בארץ. התורה ניתנה בחוץ-לארץ, ואף עיקר קיומה בעם ישראל לדורותיו היה בחוץ-לארץ. תקופת הגדולה הנפשית והיצירה הרוחנית הגדולה היתה תקופת הגלות...

ישעיהו ליבוביץ', משמעותה של ארץ-ישראל ליהדות

מה יחסך לעמדותיהם של הסופר א.ב. יהושע והפילוסוף ישעיהו ליבוביץ'?



דיון



JERUSALEM UND BABYLON

"Dies sind die Leute der Provinz [Judäa], die aus der Gefangenschaft der Diaspora heraufgezogen sind, die Nebukadnezar, der König von Babylon, in die Verbannung geführt hatte und die nach Jerusalem und Judäa zurückkehrten, ein jeder in seine Stadt"

Nehemia 7,6

Das Aufkommen des Zionismus und die Errichtung des Staates Israel haben den alten Diskurs über das Verhältnis zwischen Jerusalem und Babylon wieder in den Vordergrund gerückt, ein Diskurs, der sich mit der herausfordernden und zugleich fruchtbaren Differenz zwischen den Juden, die überall auf der Welt und jenen, die in Israel leben, befasst.



Lesen

"Wenn man 'israelischer Jude' sagt, so wie man 'französischer Jude' oder 'amerikanischer Jude' sagt, dann kommt der wesentliche Unterschied zwischen einem israelischen Juden und einem amerikanischen Juden nicht zum Ausdruck. In beiden Fällen ist das Jüdisch-Sein die Hauptsache, während 'Amerikaner', 'Franzose' oder 'Israeli' nur die äußere Hülle der Staatsbürgerschaft darstellt. Doch wenn ich den Juden sage: Kommt und wandelt euch zu Israelis, dann weise ich ihnen den Weg, der sie von der jüdischen Teilidentität weg zur Ganzheit des Jüdisch-Seins führt, die einen klaren Namen hat – "Israelischkeit" (Jisraeliut)."

A.B. Yehoshua, aus einem Briefwechsel, der im Magazin "Eretz Acheret" veröffentlicht wurde

"Das Land Israel ist nicht 'die Wiege des Judentums' oder 'die Wiege des Volkes Israel', sondern es ist hinsichtlich des Judentums eine Aufgabe, die dem Volk Israel für alle Generationen auferlegt wurde... Das traditionelle historische Bewusstsein des Judentums sieht den Anfang des Volkes – symbolisch – in unserem Vater Abraham, als er seinen Schöpfer im Irak erkennt, und seine faktische Verwirklichung – ('heute bist du zum Volk geworden') – in dem Bund, der in der Wüste, im Niemandsland, geschlossen wurde: Daraus lernen wir, dass dieser Prozess nicht ans Land gebunden ist. Die Tora wurde im Ausland gegeben, und sogar der größte Teil der Existenz des Volkes Israel, durch die Generationen, vollzog sich im Ausland. Die Epoche der seelischen Größe und der großen geistigen Schöpfungen war die Epoche der Diaspora..."

Yeshayahu Leibowitz, Die Bedeutung des Landes Israel für das Judentum



Diskussion

Wie stehst du zu den Äußerungen des Schriftstellers A.B. Yehoshua und des Philosophen Yeshayahu Leibowitz?



קריאה

חוגג אני את יום העצמאות בקריאת ההלל, ומביע בזאת את תודתי לקדוש ברוך הוא, על שזכיתי להזדמנות לחדש את מלוא היקפה של רוח הברית שביהדות... [אותה] ישראל מאפשרת.
 אולם ... קריאתם של פרקי הלל והודיה ביום העצמאות איננה מבטיחה שום ערובה אלוהית לגבי הגשמתן המוצלחת של אותן אפשרויות.
הרב דוד הרטמן, מסיני לציון - חידושה של ברית

האמת היא שהיותנו יהודים איננה נמהלת מחמת העובדה שאנו גם אמריקנים, ואנו כאלה באופן עמוק מאוד... אין כאן ניגוד בין זהות פרטיקולרית לזהות אוניברסלית, כלומר, אין כאן גרסה חדשה של "הִיָּה אדם בצאתך ויהודי באוהלך", אלא מתקיימות כאן יחד בכפיפה אחת, בתוך רב מערכת תרבותית, שתי זהויות שהן פרטיקולריות באותה מידה... היהודיות מערערת את עצם הקטגוריה של הזהות, מפני שהיא אינה לאומית, או גנאלוגית או דתית, אלא כל אלה גם יחד, מתוך יחס דיאלקטי בין כל אותם המרכיבים... זהות גולה, כלומר זהות מפזרת, מאפשרת לסעדיה גאון להיות ערבי מצרי שהוא במקרה יהודי, אבל גם להיות יהודי שהוא במקרה גם ערבי מצרי. שני המשפטים הסותרים לכאורה נכונים, וגם צירופם זה לזה נכון.
 הזהות היהודית הגלותית נוסדה על זיכרון משותף של מרחב משותף ועל תקווה לשוב למרחב משותף זה בעתיד שהושעה ללא גבול. המרחב עצמו הפך לזמן. זיכרון הטריטוריה אפשר את הדה־טריטוריאליזציה...

דניאל ויונתן בויארין, אין מולדת לישראל

קָשָׁב

קָשָׁה לְשִׁפְתֵי קִנְיָוִית לְשׁוֹחַח שִׁיחָה-שָׁל-מִמֶּשׁ
 כָּל אַחַת מִטָּה אֶזֶן לַיָּם שָׁלָה.
 וְקָ שׁוּלָה-הַפְּנִינִים אוֹ סוֹחַד-הָעֵתִיקוֹת
 יִכּוֹל לְקַבּוֹעַ בְּלִי חֶשֶׁשׁ: אוֹתוֹ יָם
ט. כרמי

כיצד נוכל לבנות קשב אמיתי בין ירושלים ובבל של ימינו?
 האם אתם חשים כי בים העולם היהודי קולכם נשמע?



דיון



Lesen

Ich feiere den Jom Ha'azma'ut, den israelischen Unabhängigkeitstag, mit dem Rezitieren des Hallel. Auf diese Weise drücke ich meinen Dank aus gegenüber dem Heiligen, gepriesen sei Er, dass ich Anteil an der Gelegenheit haben durfte, den Bundesgedanken des Judentums in seinem ganzen Ausmaß zu erneuern – durch die Chance, die Israel bietet. Diese Chance könnte verpasst werden, aber das nimmt nichts von den religiösen Möglichkeiten, die aus diesem Ereignis erwachsen. Das Lesen der Abschnitte des Hallel und die Danksagungen am Jom Ha'azma'ut geben keine Gewähr für eine göttliche Intervention zugunsten der erfolgreichen Verwirklichung dieser Möglichkeiten.

Rabbiner David Hartman (1931-2013), From Sinai to Zion – Renewing the Covenant

Unser Judentum ist kein bisschen verdünnt durch den Umstand, dass wir auch Amerikaner sind – und wir sind das aus tiefstem Herzen. (...) Es besteht kein Widerspruch zwischen der partikularistischen Identität und der universalistischen Identität. Dies ist keine neue Variante des Spruches "Sei ein Mensch auf der Straße und ein Jude in deinem Haus". Vielmehr existieren hier, in einem vielgestaltigen Kultursystem, beide Identitäten, die gleichermaßen partikularistisch sind, mit- und nebeneinander. (...) Jüdisch-Sein stellt alle Kategorien von Identität in Frage, weil es nicht national oder genealogisch oder religiös bestimmt ist, sondern alles dieses zusammen, mittels einer dialektischen Beziehung zwischen all diesen Bestandteilen.

Eine Exilidentität, also eine mehrfache Identität, erlaubte es Sa'adia Gaon, ein ägyptischer Araber zu sein, der zugleich ein Jude ist, aber ebenso auch ein Jude, der zugleich ein ägyptischer Araber ist. Beide einander offensichtlich widersprechenden Aussagen sind korrekt, und ihre Kombination ist ebenfalls zutreffend.

Jüdische Exilidentität war begründet auf einem kollektiven Gedächtnis an einen gemeinsamen Raum und auf der Hoffnung, in der Zukunft in diesen gemeinsamen Raum zurückkehren zu können. (...) Dieser Raum wurde zu Zeit.

Daniel und Jonathan Boyarin, A Traveling Homeland

Achtsamkeit

Zwei Meeresmuscheln haben es schwer, ein echtes Gespräch zu führen.

Jede neigt ihr Ohr ihrem eigenen Meer zu.

Nur ein Perlentaucher oder ein Antiquitätenhändler

Können zweifelsfrei feststellen: Das selbe Meer.

T. Carmi



Diskussion

Was können wir tun, damit das Jerusalem und das Babylon unserer Zeit einander wirklich zuhören? Habt ihr das Gefühl, dass eure Stimme im Meer der jüdischen Welt vernommen wird?



זמר נוגה רחל

התשמע קולי, רחוקי שלי,
התשמע קולי, באשר הנד -
קול קורא בעז, קול בוכה בדמי
ומעל לזמן מצוה ברכה?

תבל זו רבה ודרכים בה רב.
נפגשות לדק, נפרדות לעד.
מבקש אדם, אך כושלות רגליו,
לא יוכל למצא את אשר אבד.

אחרון ימי כבד קרוב אולי,
כבד קרוב היום של דמעות פרידה,
אחכה לך עד יכבו חיי,
כחפות רחל לדודה.



שירה





Singen



Venusgesang Rachel

*Hatischma koli, rechoki scheli,
hatischma koli, ba'ascher hinchá –
kol koreh beos, kol bocheh bidmi
umeal lasman mezaweh brachah?*

*Tewel so rabbah udrachim bah raw.
Nifgaschot ladak, nifradot la'ad.
Mewakesch adam, ach koschlote raglaw,
lo juchal limzo et ascher awad.*

*Acharon jamai kwar karow ulai,
kwar karow hajom schel dim'ot predah,
achakeh lecha ad jichbu chajai,
kechakot Rachel ledodah.*

Trauriger Gesang Rachel

Hörst du meine Stimme, mein Entfernter,
Hörst du meine Stimme, wo du auch bist?
Eine Stimme ruft mit Macht, eine Stimme weint mit Tränen,
Und sendet einen Segen über die Zeit hinweg.

Dieser Erdkreis ist groß und hat viele Wege.
Sie treffen sich kurz und trennen sich dann für immer.
Ein Mensch sucht, aber seine Füße straucheln,
Er vermag nicht das zu finden, was er verloren hat.

Der letzte meiner Tage ist vielleicht schon nah,
Es naht der Tag der Abschiedstränen,
Ich werde auf dich warten bis zum Ende meines Lebens,
Wie Rachel auf ihren Geliebten wartet.



גורל וייעוד

”וְהָיָה לְאוֹת בְּרִית בֵּינִי וּבֵינֵיכֶם.”
בראשית יז, יא

הגורל המשותף של העם היהודי נכתב בדפי ההיסטוריה, אך הייעוד והחזון המשותפים ממשיכים להיכתב מידי יום ביומו במרחבי השיח בין התפוצות כולן.

התורה מספרת לנו כי הקב"ה כרת עם ישראל שתי בריתות. ברית אחת כרת במצרים ... השנייה בהר סיני ... ברית מצרים היתה ברית גורל וברית סיני - ברית ייעוד. ברית גורל - מהי? ... הגורל מציין בחיי האומה, כמו בחיי היחיד, קיום מאונס. כורח מוזר מלכד את הפרטים לכלל אחד. היחיד כפוף ומשועבד בעל כורחו למציאות הלאומית-הגורלית, ואי אפשר לו להשתמט ממנה. ברית ייעוד - מהי הייעוד מציין בחיי האומה, כמו בחיי היחיד, קיום מדעת שהאומה בחרה בו ברצונה ... במקום קיום כחויית עובדה בלתי ניתנת לשינוי שהאומה נדחקה לתוכו, מופיע הקיום כחויית פעולה בעלת ממדים תכליתיים [של] צמיחה, שאיפה ומימוש ... היהדות האמינה תמיד ... כי האדם בכוחו ליטול את גורלו בידו ולחשל ממנו ייעוד לחיי נפש, חיים מלאי משמעות והווי חדות חיים. הרב יוסף דוב הלוי סולובייצ'יק, קול דודי דופק



קריאה

SCHICKSAL UND BESTIMMUNG

"Das soll das Zeichen des Bundes zwischen mir und euch sein."

1. Mose 17, 11

Das gemeinsame Schicksal des jüdischen Volkes ist in den Seiten der Geschichtsbücher aufgezeichnet, aber die gemeinsame Bestimmung und Vision werden Tag für Tag in allen jüdischen Gemeinschaften rund um den Erdball fortgeschrieben.



Lesen

"Die Torah berichtet uns, dass der Heilige, gepriesen sei Er, mit Israel einen zweifachen Bund geschlossen hat. Einen Bund schloss er in Ägypten... und den zweiten am Berg Sinai... Der Bund in Ägypten war ein Bund des Schicksals, und der Bund am Sinai ein Bund der Bestimmung.

Was ist ein Schicksalsbund? ... Schicksal kennzeichnet im Leben der Nation, wie im Leben des Einzelnen, eine aufgezwungene Existenz. Ein fremder, äußerer Zwang vereint die Einzelnen zu einer Gesamtheit. Der Einzelne ist zwangsweise der Wirklichkeit des nationalen Schicksals unterworfen und ihr verklavt, er kann sich ihr nicht entziehen.

Was ist ein Bund der Bestimmung? Die Bestimmung bezeichnet im Leben der Nation, wie im Leben des Einzelnen, eine bewusste Existenz, die die Nation aus freiem Willen gewählt hat... Statt einer Existenz, die als unabänderliche Tatsache erlebt wird, in die die Nation hineingedrängt wurde, erscheint die Existenz als aktives Gestalten, das auf Entfalten, Streben und Verwirklichen zielt...

Das Judentum hat immer daran geglaubt..., dass der Mensch fähig ist, sein Schicksal in die Hand zu nehmen und daraus eine Zielsetzung für sein geistiges Leben zu formen, eine Existenz voller Bedeutung und Lebensfreude."

Rabbi Yosef Dov Halevi Soloveitchik, Kol Dodi Dofek



קריאה

מתוך דבריו של עמוס עוז בערב זיכרון לש"י עגנון

"מחמת קטסטרופה היסטורית שהחריב טיטוס יימח שמו את עירנו ואת מקדשנו, לא נולדתי בירושלים אלא באחת מעיירות גליציה. אבל תמיד ראיתי עצמי כמי שנולד בירושלים." (ש"י עגנון)

הדברים האלה, כידוע לכל קורא מקוראי עגנון, הם דברי אמת. אבל, מה מוזר, גם היפוכם אמת. לו בחר עגנון לומר, בערך, כדברים הבאים: 'מחמת קטסטרופה היסטורית שנתפוררה יהדות מזרח אירופה, נעשיתי סופר עברי בירושלים. אבל תמיד ראיתי עצמי כמי שנולד ונועד להיות רב באחת מערי גליציה' - גם הדברים האלה היו אמתיים וקולעים ללא סייג.

עמוס עוז, באור התכלת העזה - פואטיקה וביקורת



דיון

מהו ייעודו של העם היהודי בימינו? האם הכוחות המובילים בעם היהודי פועלים למען הגשמת ייעודו?

כיצד יוכל השיח בין קהילות ישראל ברחבי העולם, להפוך משיח של גורל והסטוריה משותפת, לשיח של ייעוד?

האם לקשר בין תפוצות ישראל השונות יש תפקיד בייעוד היהודי?





Lesen

Der israelische Schriftsteller Amos Oz in einer Gedenkrede auf den Literaturnobelpreisträger Schmu'el Josef Agnon

"Wegen der historischen Katastrophe und Zerstörung, die der unselige Titus über unsere Stadt und unseren Tempel brachte, bin ich nicht in Jerusalem zur Welt gekommen, sondern in einer kleinen Stadt in Galizien. Aber ich habe mich immer als jemanden betrachtet, der in Jerusalem geboren ist." (Schmu'el Josef Agnon)

Diese Worte, die jedem Leser Agnons bekannt sind, sind wahr. Aber, wie merkwürdig, auch ihr Gegenteil ist wahr. Wenn Agnon etwa folgendes gesagt hätte: 'Wegen der historischen Katastrophe, die das Judentum Osteuropas zerstörte, wurde ich zu einem hebräischen Schriftsteller in Jerusalem. Aber ich habe mich selbst immer als jemanden betrachtet, der geboren und dazu bestimmt war, Rabbiner in einer galizischen Stadt zu werden' - auch diese Worte wären wahr und zutreffend gewesen.

Amos Oz: In dem starken Blau. Poetik und Kritik



Diskussion

Was ist die Bestimmung des jüdischen Volkes in unserer Zeit? Arbeiten die führenden Kräfte des jüdischen Volkes auf die Verwirklichung seiner Bestimmung hin?

Wie kann sich der Diskurs zwischen den jüdischen Gemeinden in aller Welt von einem Reden über gemeinsame Geschichte und Schicksal in eine Verständigung über die Bestimmung wandeln?

Spielt die Verbindung zwischen den verschiedenen Diasporagemeinden eine Rolle bei der Umsetzung einer jüdischen Bestimmung?

פרקי שירה



שירה



שיר למעלות

שיר למעלות, אשא עיני אל־ההרים מאין יבא עזרי.
עזרי מעם ה' עשה שמים וארץ.
אל־יתן למוט רגלך; אל־ינזם שמך.
הנה לא־ינזם ולא יישן שומר ישראל.
ה' שמך; ה' צלך, על־יד ימינה.
יומם, השמש לא־יכבה; וירח בלילה.
ה' ישמך מכל־רע: ישמר את־נפשך.
ה' ישמר־צאתך ובואך מעתה ועד־עולם.

תהילים קכא



PSALMEN



Singen



Schir lama'alot

*Ejssah ejnai el häharim meajin jawo esri.
Esri me'im Adonai, osseh schamajim va'aretz.
Al jiten lamot raglecha, al janum schomrecha.
Hineh, lo janum welo jischan schomer Jisrael.
Adonai schomrecha, Adonai zilcha, al jad jeminecha.
Jomam haschemesch lo jakecka wejareach balailah.
Adonai jischmorcha mikol ra, jischmor et nafschecha.
Adonai jischmor zetcha uwoächa, meatah wead olam.*

Psalm 121

Ein Stufenlied

Ich erhebe meine Augen zu den Bergen, woher kommt mir Hilfe?
Meine Hilfe ist von Gott, dem Schöpfer des Himmels und der Erde.
Er wird deinen Fuß nicht wanken lassen, dein Hüter schlummert nicht.
Siehe, der Hüter Israels schlummert und schläft nicht.
Gott ist dein Hüter, Gott ist dein Schatten, er ist an deiner Seite.
Am Tag wird dich die Sonne nicht plagen, und nachts nicht der Mond.
Gott behütet dich vor allem Bösen, er behütet deine Seele.
Gott behütet deinen Auszug und dein Kommen, von nun an bis in Ewigkeit.

Psalm 121



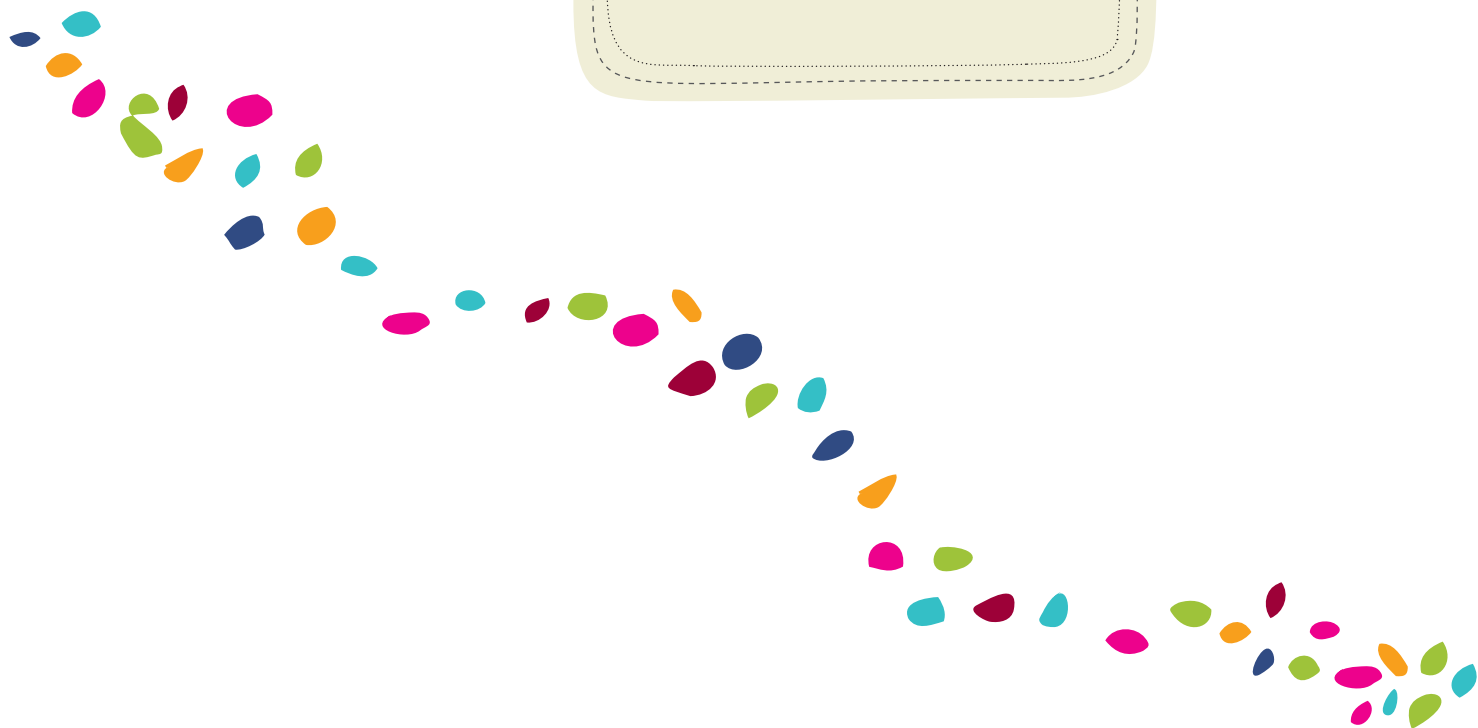
שירה



שיר המעלות

שיר המעלות, בשוב ה' את שיבת ציון
 היינו כחלמים,
 אז יפלא שחוק פינו ולשוננו רנה,
 אז יאמרו בגוים הגדיל ה' לעשות עם אלה,
 הגדיל ה' לעשות עמנו היינו שמחים.
 שובה ה' את שביתנו כאפיקים בנגב,
 הזרעים בדמעה ברנה יקצרו;
 הלוח ילף וככה נשא משך הזרע,
 בא יבא ברנה נשא אלמתיו

תהילים קכו



דַּרְשֵׁתִי קִרְבָּתְךָ, בְּכָל־לִבִּי קִרְאתִיךָ,
 וּבִצְאָתִי לְקִרְאתֶךָ,
 לְקִרְאתִי מִצְאָתִיךָ...

רבי יהודה הלוי



Singen



Schir hama'alot

*beschuw Adonai et schiwat Zijon
 hajinu kecholmim
 as jimale zchok pinu
 ulschonenu rinna
 as jomru bagojim
 higidil Adonai la'assot im ele
 higidil Adonai la'assot imanu
 hajinu smechim
 schuwa Adonai et schewitenu
 Ka'afikim banegev
 hasor'im bedim'ah berinah jiktzoru
 haloch jelech uvacho
 nossé meschech hasará
 bo jawo berinah
 nossé alumotaw.*

Psalm 126

Ein Stufenlied

Als der Herr wandte Zions Geschick,
 Da waren wir wie Träumende.
 Da war unser Mund voll Lachen
 Und unsere Zunge voll Jubel.
 Da sprach man unter den Völkern:
 Der Herr hat Großes getan an diesen!
 Der Herr hat Großes getan an uns,
 Da waren wir froh geworden.
 Lass uns wiederkehren, Herr, unsere Wiederkehr,
 Wie das Wasser in den Bachbetten des Negev.
 Die mit Tränen säen, werden mit Jubel ernten;
 Es geht, ja geht weinend,
 Der austrägt das Bündel mit Samen;
 Doch er wird kommen, ja kommen mit Freude,
 Seine Garben zu tragen.

Psalm 126

"Ich habe deine Nähe gesucht, mit meinem ganzen Herz habe ich dich gerufen. Und als ich dir entgegzog, habe ich dich gefunden..."

Jehudah Halevi

זכויות יוצרים

נעשה כל מאמץ לאתר את בעלי הזכויות על היצירות הכלולות בחוברת זו. תודתנו נתונה לאישים, למוסדות ולהוצאות הספרים על הרשות לפרסם בחוברת זו מיצירותיהם. הזכויות על יצירות אלו שמורות למחברים ולהוצאות.

מכון ואן ליר: דניאל ויונתן בוירדין - אין מולדת לישראל, תיאוריה וביקורת 5, 1994
הקיבוץ המאוחד - ספריית פועלים: לאה גולדברג - אורן / אבא קובנר - אחד מן

המניין, על הגשר הצד 1981 / עמוס עוז - באור התכלת העזה 1979

אקו"ם: קובי אפללו - שיר געגועים / איילת ציוני וגילי ליבר - שיר לאהבה
ט. כרמי - קשב

אחינועם ניני: תוספת לשיר אורן

עם עובד: דויד הרטמן - מסיני לציון, חידושה של ברית 1993

Deborah Lynn Friedman Trust: Debbie Friedman - L'chi Lach

Urheberrechte

Alle Rechte sind den Verfassern und den Verlegern vorbehalten

חוברת זו הופקה בסיועה של המחלקה לפעילות בתפוצות בהסתדרות הציונית העולמית.

Dieses Heft ist mit Hilfe der Abteilung für Diaspora-Aktivitäten der World Zionist Organisation

[מפתח שמות למסכת יום תפוצות ישראל ראו בקישור](#)

[Namens - und Stichwortverzeichnis zum Diaspora-Israel-Tag](#)



התנועה ליהדות מתקדמת בישראל (התנועה הרפורמית) - מיזם 'דומים'

התנועה הרפורמית וממשלת ישראל הקימו את **מחלקת ישראל תפוצות** היוזמת פרויקט שותפויות מהפכני ברחבי העולם הקרוי **'דומים'**. מטרת המיזם לטפח קשרים, לפתח דו שיח משמעותי ולבנות גשרים בין מדינת ישראל לבין הקהילות הרפורמיות ברחבי העולם.

פרויקט **'דומים'** יוצר ומקיים אגדים של שיתופי פעולה בין הקהילות הרפורמיות והארגונים הרפורמיים בישראל, לבין למעלה מ-120 קהילות רפורמיות וליברליות בחו"ל. יוזמה זו מעודדת תקשורת ולימוד יהודיים חוצי יבשות, ומטרתה לחזק את הקשרים של הקהילות הרפורמיות ברחבי העולם עם ישראל ושל הקהילות בישראל עם העולם היהודי.

Die Bewegung für Progressives Judentum in Israel (Reformbewegung) – Die Initiative 'Domim'

Die Reformbewegung und die Regierung Israels haben die **Abteilung Israel-Diaspora** ins Leben gerufen, die ein innovatives Projekt der weltweiten Zusammenarbeit unter dem Namen 'Domim' betreibt. Ziel der Initiative ist es, ein inhaltsreiches Gespräch zu entfalten und Brücken zwischen dem Staat Israel und den Reformgemeinden in aller Welt zu schlagen.

Das Projekt 'Domim' koordiniert die Zusammenarbeit zwischen den Gemeinden und Organisationen der Reformbewegung Israels und mittlerweile mehr als 120 Reform- und liberalen Gemeinden im Ausland. Diese Initiative regt die Kommunikation und das jüdische Lernen über die Kontinente hinweg an; ihr Ziel ist es, die Verbindungen der Reformgemeinden in aller Welt mit Israel sowie der Gemeinden in Israel mit der jüdischen Welt zu stärken.

Für weitere Informationen kontaktieren Sie uns bitte:
domim@reform.org.il

www.domim-reform.org.il | www.facebook.com/domimalike

www.DiasporaIsraelDay.org

